तथात्रिषुयुगेषु त्रीन्वर्णानवलंब्य धर्मस्तपोरूपःपरिनिष्ठितः प्रतिष्ठितोभूत् ॥ धर्मं तपोलक्षणं शूद्रोयुगतोयुगत्रयेपिनलभते ॥२६ ॥ किंतुहीनवर्णःशूद्रः कदाचित्सुमहत्त पस्तप्यते॥ कदातत्राहभविष्यदिति ॥भविष्यत्कालवर्तिन्यांशूद्रयोन्यांशूद्रजातौ कलौयुगेतपश्चर्याभविष्यति नत्वेतत्कालिकेइतिभावः॥२७॥यदेवमतोद्वापरेपि शूद्रजन्मन स्तपोधारणंपरमोऽधर्मः ॥ किमुतायत्रेतायां सशूद्रः वैनिश्चयेन तवविषयपर्यंतेदेशे समीपे महातपाभूत्वा दुर्बुद्धिरद्यतपति तेनैवहेतुनायंबालवधोजातः ॥ २८ ॥ उक्तमे वदार्थायपुनराह ॥ योहीति ॥ योहिदुर्मतिः पार्थिवस्यविषये देशेपुरेवाऽधर्मं विहितधर्मलोपमकार्यं निषिद्धकृत्यंवाकरोति ॥ तदेवपुरेराज्येवाऽश्रीमूलमलक्ष्मीमूलंभ

त्रिभ्योयुगेभ्यस्त्रीन्वर्णान्धर्मश्चपरिनिष्ठितः॥ नशूद्रोलभतेधर्मंयुगतस्तुनरर्षभ॥२६॥ हीनवर्णोनृपश्रेष्ठतप्यतेसुमहत्तपः॥ भविष्य च्छूद्रयोन्यांहितपश्चर्याकलौयुगे॥ २७॥ अधर्मःपरमोराजन्द्वापरेशूद्रजन्मनः॥ सवैविषयपर्यंतेतवराजन्महातपाः॥ २८॥ अद्य तप्यतिदुर्बुद्धिस्तेनबालवधोह्ययं॥ योह्यधर्ममकार्यंवाविषयेपार्थिवस्यतु॥ २९॥ करोतिचाश्रीमूलंतत्पुरेवादुर्मतिर्नरः॥ क्षिप्रंचन रकंयातिसचराजानसंशयः॥ ३०॥ अधीतस्यचतप्तस्यकर्मणःसुकृतस्यच ॥ षष्ठंभजतिभागंतुप्रजाधर्मेणपालयन्॥ ३१॥ षड्भा गस्यचभोक्तासौरक्षतेनप्रजाःकथं॥ सत्वंपुरुषशार्दूलमार्गस्वविषयंस्वकं॥३२॥ दुष्कृतंयत्रपश्येथास्तत्रयत्नंसमाचर॥ एवंचेद्धर्म वृद्धिश्चनृणांचायुर्विवर्धनं॥ भविष्यतिनरश्रेष्ठबालस्यास्यचजीवितं॥ ३३॥ इत्यार्षेश्रीमद्रामायणेवाल्मीकीयेउत्तरकांडेचतुःसप्त तितमःसर्गः॥ ७४॥ ॥ ७॥ ॥ ७॥

वति ॥ तदनिवारयन्सराजाक्षिप्रंनरकंयाति इहामुत्रचपरमकश्मलंप्राप्नोति नात्रसंश यः॥ २९ ॥ ३० ॥ ३१ ॥ नन्वन्यदीयाधर्मेण कथंराज्ञःकश्मलप्राप्तिरतआह ॥ षड्भागस्येति ॥ रक्षार्थं धनधान्यपुण्यादिषड्भागवेतनभोक्ताकथंनरक्षेत् ॥ न्यायेनर क्षायांधर्मादिषड्भागप्राप्तिवत् अरक्षणे अधर्मभागप्राप्तिरपीतिभावः॥ अतःसत्वमिति ॥ ३२ ॥ यत्नं निवारणयत्नं ॥ ३३ ॥ इतिश्रीरामाभिरामेरामायणतिलकेवाल्मी कीयेउत्तरकांडे चतुःसप्ततितमःसर्गः ॥ ७४ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥